

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΑ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

ΙΣΠΑΝΙΑ 1901-1936

«Έχω την πρόθεση να ιδρύσω στην πόλη σας ένα σχολείο χειραφέτησης ,
που θα έχει σκοπό να βγάλει από τα κεφάλια των ανθρώπων ότι τους διχάζει
(θρησκεία , ψεύτικες ιδέες για την ιδιοκτησία , την πατρίδα , την οικογένεια κλπ)
για να κατακτήσουν την ελευθερία»

Francisco Ferrer i Guardia (1859 1909)

Λουίζ Μισέλ : Δημιουργός του πρώτου ελευθεριακού σχολείου

Πολ Ρόμπεν : Ιδρυτής του Cempuis στο Σαμπούι (Γαλλία)

Μαντλέν Βερνέ : Δημιουργησε τη «Κυψέλη» (Γαλλία)

1884 Ίδρυση κινητής βιβλιοθήκης από τον Φραγκίσκο Φερρέρ
την οποία περιφέρει στην Καταλωνία.

9 Σεπτεμβρίου 1901 Ίδρύεται στη Βαρκελώνη το πρώτο Μοντέρνο Σχολείο
με 30 παιδιά από τον Φραγκίσκο Φερρέρ.

1901 εως 1909 Έκδοση του περιοδικού «Μοντέρνο σχολείο» από τον
Anselmo Lorenzo που κυκλοφόρησε για 62 τεύχη

1906 Υπάρχουν 50 ελευθεριακά σχολεία στην Καταλωνία

1908 Ο Φραγκίσκο Φερρερ ιδρύει μια σχολή που εκπαιδεύει
δασκάλους σύμφωνα με τις ορθολογικές αρχές
(Escuela Normal Φυσιολογικό Σχολείο)

15 Απριλίου 1908 Έκδοση του περιοδικού «*L'Ecole Renovee*» ,
το οποίο γίνεται το παγκόσμιο κέντρο
συνομιλίας των εκπαιδευτικών.

1908 Με πρωτοβουλία του Φραγκίσκου Φερρέρ δημιουργείται
η Διεθνής Ένωση για την Ορθολογική Εκπαίδευση
των Παιδιών.

1909 Υπάρχουν 308 ελευθεριακά σχολεία σε όλη την Ισπανία ,
με οργανωμένο προσωπικό μεταφραστών, τυπογραφία
και εκδοτικούς οίκους ,
χρηματοδοτούνται από τα εργατικά συνδικάτα.

13 Οκτωβρίου 1909 Δολοφονείται ο Φραγκίσκος Φερρερ

Μάιος 1936 Ένα μήνα πριν την επανάσταση , 106.000 παιδιά
πηγαίνουν σε ελευθεριακά σχολεία σε όλη την Ισπανία

ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

«Σύμφωνα με το σχέδιο μου θα είναι αρχικά Σχολείο στοιχειώδους εκπαίδευσης ... θα είναι μικτό , αγόρια κορίτσια όπως στο *Cemruis* του Πολ Ρόμπεν. Έτσι θα πρέπει να είναι τα σχολεία του μέλλοντος. Την ημέρα θα εξυπηρετεί τα παιδιά το βράδυ τους ενήλικες . Θα γίνονται επίσης ομιλίες , θα υπάρχει χώρος για τα συνδικάτα , τις εργατικές ενώσεις και τις ομάδες αντίστασης που δεν ασχολούνται με τις εκλογές ούτε με την καλύτερευση της ταξικής τους θέσης , αλλά δουλεύουν για να πετύχουν την πλήρη χειραφέτηση»

Φρανγκίσκος Φερρέρ

Βασισμένα στις φυσικές επιστήμες και στον ηθικό ορθολογισμό .

Οι μαθητές δε διδάσκονται συστηματικά .

Δεν υπάρχουν βραβεία και υποτροφίες , ούτε βαθμοί και εξετάσεις.
Καμιά ατμόσφαιρα ανταγωνισμού , πειθαναγκασμού ή εξευτελισμού .

Ενάντια στην αξιολόγηση

Αγόρια και κορίτσια μαζί.

Βασικό στοιχείο στην εκπαίδευση η σεξουαλική διαπεδαγωγή

Κάθε δάσκαλος είχε το πολύ 15 παιδιά στην τάξη

Ποικιλία μαθητών όλων των ηλικιών σε κάθε τάξη .

Δεν υπάρχουν θρησκευτικά.

Ενάντια στη στράτευση και στο μιλιταρισμό .

Τα παιδιά των εργατών μαζί με εκείνα της μεσαίας τάξης .

Οι τάξεις θα είναι «πεδίο αλληλεγγύης και ισότητας»

«Ο άνθρωπος είναι ένα ολοκληρωμένο και ενιαίο σύνολο , παρά την ποικιλία των λειτουργιών του . Έχει ποικίλες όψεις , αλλά είναι μοναδική δύναμη , η οποία βλέπει , αγαπά και επιθετεί βούληση στη συνέχιση εκείνου που έχει διανοηθεί.»

Φρανγκίσκος Φερρέρ

Madrid 20 de septiembre de 1912

LA ANARQUIA

SE PUBLICA LOS SABATOS

Ο Φερρέρ σκεφτόταν ένα σχολείο και μια εκπαίδευση που δεν θα έλυναν μόνο τα εσωτερικά τους προβλήματα , δίνοντας δηλαδή μόνο χώρους ελευθερίας στο εσωτερικό μιας ευτυχισμένης νησίδας , αλλά πρωταρχικός στόχος ήταν εκείνος της συνεισφοράς στην απελευθέρωση των εργατών μεσω της μόρφωσης και της εκπαίδευσης. Ο Φερρερ προσπαθούσε να ρίξει το βάρος στη σημασία της προλεταριακής αυτομόρφωση , αλλά δεν ήθελε το σχολείο του να παρακολουθείται μόνο από τα παιδιά των εργατών αντίθετα προσπαθούσε να έχει παιδιά από διάφορες κοινωνικές τάξεις , ελπίζοντας να ξεπεραστεί τουλάχιστον μεταξύ των παιδιών η ταξική διαίρεση. Θεωρούσε αφύσικο τον ανταγωνισμό των τάξεων μεταξύ λογικών προσώπων. Το στοίχημα που βασίζεται στη λογική του ατόμου , είναι το κύριο σημείο της παιδαγωγικής και φιλοσοφικής του θεωρίας. Ήταν πεπεισμένος ότι μεγαλώνοντας σ'ένα εκπαιδευτικό σύστημα ελευθεριακό και εμπνεόμενος από τον ορθολογισμό , τα παιδιά θα γίνονταν ανεξάρτητοι και αυτόνομοι ενήλικες , από μόνοι τους ικανοί να δημιουργήσουν μια ελευθεριακή κοινωνία . «Στην ουσία είναι το άτομο που πρέπει να απελευθερωθεί και όχι η τάξη» .

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΣ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η έννοια της ορθολογικής εκπαίδευσης είναι σταθερό κίνητρο σκέψης στοχαστών και αγωνιστών αναρχικών από τον Φουριέ και τον Προυντόν έως στον Κροπότκιν . Στον Φερρερ η πρακτική της ορθολογικής παιδείας μεταφράζεται με την ολική διδασκαλία , που σημαίνει μια πολυτεχνική μάθηση ως ανάπτυξη των διάφορων δυνατοτήτων παρά σαν προετοιμασία για μια εξειδικευμένοι εργασία.

Είναι λοιπόν πιο εκπαιδευτική παρά διδακτική η επιλογή που κάνει ο Φερρέρ σαν ένα από τα κεντρικά σημεία του θεωρητικοπρακτικού του οικοδομήματος.

Αρθρώνει δηλαδή περισσότερο μια διάσταση και μια ψυχολογική ανάγνωση της ανάπτυξης της προσωπικότητας, παρά μια θεωρία και πρακτική διδασκαλία που έχει σα σκοπό την επαγγελματική διαμόρφωση.

Επίσης μέσω της ορθολογικής εκπαίδευσης ο Φερρέρ αναθέτει στο Μοντέρνο σχολείο την αποστολή να απελευθερώσει τον άνθρωπο από τις πολλαπλές δουλειές. «Το μοντέρνο σχολείο υιοθετεί τον ανθρωπιστικό ορθολογισμό που βασίζεται στο να εμπνεύσει στον άνθρωπο από την παιδική ηλικία την επιθυμία της γνώσης των ριζών όλων των κοινωνικών αδικιών, διότι γνωρίζοντας τες, μπορεί με τη σειρά του να αντισταθεί και να τη πολεμήσει. Ο δικός μας Ανθρωπιστικός Ορθολογισμός μάχεται ενάντια στους αδελφοκτόνους πόλεμους εσωτερικούς και εξωτερικούς, την εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο, τη σκλαβιά της γυναίκας, πολεμά όλους τους εχθρούς της ανθρώπινης αρμονίας, την αμάθεια, τα βιτσιά, την υπερηφάνεια ... που κρατούν τους ανθρώπους χωρισμένους σε καταπιεστές και καταπιεζόμενους»

Η ΛΕΞΗ ΚΛΕΙΔΙ – ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

«Αρχίζει η διδασκαλία όταν το ίδιο το παιδί τη ζητήσει»

Η ελεύθερη διδασκαλία είναι για τον Φερρέρ η μεγαλύτερη ανησυχία του αιώνα. Αλλά το καίριο πρόβλημα που μπαίνει δεν είναι τόσο τι πρέπει να διδάσκουμε αλλά πως πρέπει να διδάσκουμε.

Το σχολείο πρέπει να μονιμοποιεί την επαφή του μαθητή και της ανθρώπινης γνώσης. Η ελευθερία της διδασκαλίας πραγματοποιείται στη δουλειά του δασκάλου που προσκαλεί το μαθητή να φέρει στο φως τις διάφορες κατηγορίες ενδιαφερόντων και αισθημάτων, με την εγγύηση ότι αυτή η διαμορφωτική διαδικασία θα γίνει με τις καλύτερες δυνατές συνθήκες. Ο δάσκαλος πρέπει σύμφωνα με τον Φερρέρ, όχι τόσο να διδάσκει «την αλήθεια των άλλων», αλλά να καλεί το μαθητή «ν' ανακαλύψει μια αλήθεια που θα είναι η δική του αλήθεια, μέσω μια μεθόδου που ο ίδιος θα τελειοποιεί σιγά – σιγά»

του Φραντζέσκο Κοντέλο

Αρχές της Διεθνούς Ένωσης για την Ορθολογική Εκπαίδευση των Παιδιών

- 1) Η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να θεμελιωθεί σε μια βάση επιστημονική και ορθολογική.
- 2) Η διδασκαλία είναι μόνο ένα μέρος της εκπαίδευσης .
- 3) Η διδασκαλία πρέπει να είναι ολική.
Άρνηση της διδασκαλίας και της εκπαίδευσης που βασίζεται αποκλειστικά στη νόηση
- 4) Η ηθική εκπαίδευση ... πρέπει να προκύπτει πάνω από όλα από το παράδειγμα και να στηρίζεται στο μεγάλο “φυσικό νόμο της Αλληλεγγύης” .
- 5) Είναι απαραίτητα τα προγράμματα και οι μέθοδοι διδασκαλίας να είναι προσαρμοσμένα , στο μέτρο του δυνατού , στη ψυχολογία του παιδιού .

«Θα ήθελα να επιστήσω την προσοχή των αναγνωστών μου σ'αυτή την ιδέα : Όλη η αξία της εκπαίδευσης βρίσκεται στο σεβασμό στη σωματική , πνευματική και ηθική θέληση του παιδιού. Όπως και στην επιστήμη , καμία απόδειξη δεν είναι δυνατή εκτός από τα γεγονότα , ακριβώς έτσι δεν υπάρχει πραγματική εκπαίδευση εκτός από αυτή που είναι απαλλαγμένη από δογματισμούς , που επιτρέπει στον ίδιο το παιδί την κατεύθυνση της προσπάθειάς του και που περιορίζεται στο να βοηθάει την προσπάθειά του. Λοιπόν , δε υπάρχει τίποτα πιο εύκολο από το να αλλάξεις αυτόν σκοπό και τίποτα πιο δύσκολο από το να τον σεβαστείς . Η εκπαίδευση πάντα επιβάλει , παραβιάζει , εξαναγκάζει , ο αληθινός δάσκαλος είναι αυτός που προστατεύει καλύτερα το μαθητή από τις ιδέες του δάσκαλου , από τις παράξενες ιδιοτροπίες του , αυτός που μπορεί με τον καλύτερο να απευθυνθεί στις δυνάμεις του ίδιου του παιδιού. Η εκπαίδευση και η διδασκαλία πρέπει να στηρίζονται αποκλειστικά στην αυθόρμητη επιθυμία των μαθητών να αποκτήσουν γνώσεις και να τους επιτρέπει να μαθαίνουν με το δικό τους ρυθμό.

Πρέπει να υποστηρίξουμε την αξία μιας πρακτικής εκπαίδευση , η οποία όμως παραπέμπει κατευθείαν στην ανακάλυψη των επιστημονικών αρχών του θετικισμού . Από αυτό το πάντρεμα θεωρίας και πράξης μπορεί να γεννηθεί μια επαναστατική διάσταση της άρνησης της ιεραρχικής διαίρεσης της εργασίας αλλά και του συνολου των ανθρωπινων σχεσεων. Σκοπός του σχολείου είναι να ενισχύσει στους μαθητές μια άτεγκτη εχθρότητα προς τις προκαταλήψεις , να δημιουργήσει γερά μυαλά , ικανά να σχηματίζουν τις δικές τους Ορθολογικές πεποιθήσεις πάνω σε όλα τα θέματα»

Φρανγκίσκος Φερρέρ

Ο Φερρέρ ενώ ζούσε για ένα εξάμηνο στο Παρίσι επιστρέφει στη Βαρεκλώνη κατά τη διάρκεια των γεγονότων της “ Τραγικής Εβδομάδας” το 1909. Αναγνωρίζεται και συλλαμβάνεται αμέσως. Κλείνεται στις φυλακές με τη κατηγορία ότι είναι ένας από τους υποκινητές της εξέγερσης. Το στρατοδικείο τον καταδικάζει χωρίς αποδείξεις σε θάνατο , παρ’όλη την τεράστια και διάχυτη διαμαρτυρία που ξεσηκώνεται σε ολόκληρο το κόσμο.

13 Οκτωβρίου ο Φρανσίσκο Φερρέρ τουφεκίζεται στο κάστρο του Montjuich της Βαρκελώνης. Αμέσως πριν το εκτελεστικό απόσπασμα πραγματοποιήσει το κρατικό έγκλημα , φώναξε σ’ ολόκληρη την ανθρωπότητα το ιδανικό του: “Παιδιά μου κοιτάξτε καλά . Δεν είναι δικό σας το φταίξιμο , είμαι αθώος. Ζήτω το Μοντέρνο Σχολείο!”

Μπορούμε να καιασιρέψουμε όλα αυτά που στο σημερινό σχολείο ανταποκρίνονται στην οργάνωση του περιορισμού , το τεχνητό περιβάλλον που χωρίζει τα παιδιά από τη φύση και τη ζωή , την πνευματική και ηθική πειθαρχία που χρησιμοποιείται για να τους επιβάλει ειοιμοπαράδοτες ιδέες , πεποιθήσεις που εξαχρειώνουν και εκμηδενίζουν τη φυσική κλίση . Χωρίς φόβο να εξαπαιήσουμε τους εαυτούς μας , μπορούμε να επαναφέρουμε το παιδί στο περιβάλλον που το ξελογιάζει , το περιβάλλον της φύσης στο οποίο θα είναι σε επαφή με όλα εκείνα που αγαπά και στο οποίο οι εντυπώσεις της ζωής θα αντικαταστήσουν το σχολασικό διάβασμα των βιβλίων. Και μόνο αυτό να κάνουμε , θα έχουμε ήδη προετοιμάσει σ’ ένα μεγάλο μέρος την απελευθέρωση του παιδιού»

Φρανγκίσκος Φερρέρ.

Αντιεξουσιαστική Κίνηση στα Πανεπιστήμια
www.geocities.com/antiexousiastiki
e-mail : anti-ex @usa.net